

Organizator:



Parteneri strategici:



ECODESIGN ȘI RESPONSABILITATEA EXTINSĂ A PRODUCĂTORULUI ÎN PRODUCȚIA DE ÎNCĂLȚĂMINTE ARTIZANALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

Elaborat de: Victoria DANILA dr. inginerie industrială, Ana ISCHIMJI dr. în istorie

CONFERINȚA NAȚIONALĂ
ECONOMIA CIRCULARĂ

Abstract

Această lucrare analizează oportunitățile și provocările aplicării principiilor de ecodesign și ale Responsabilității Extinse a Producătorului (REP) în producția artizanală de încălțăminte din Republica Moldova, un sector cu relevanță culturală, dar lipsit de mecanisme sistemice de sustenabilitate.

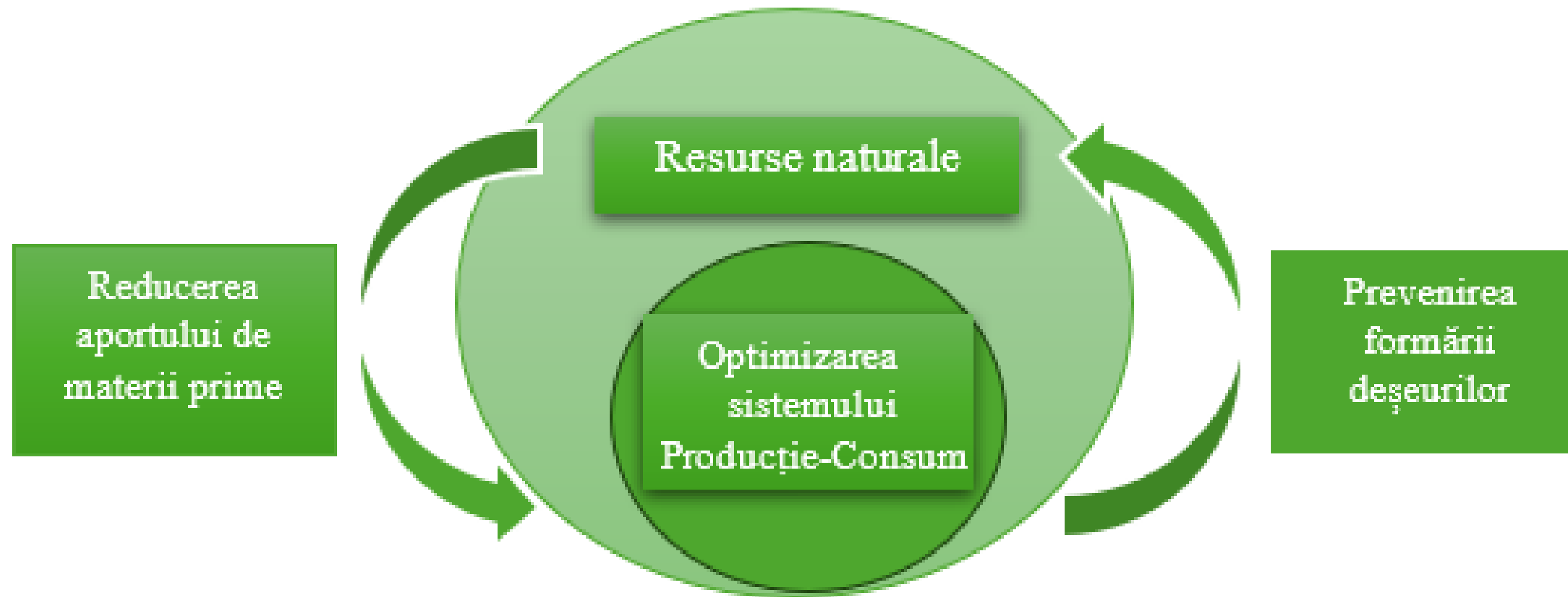


Metodologia cercetării



Metodologia este mixtă, incluzând analiza ciclului de viață a unei perechi de încălțăminte (scenariu „cradle-to-grave”), interviuri cu meșteșugari și designeri locali privind implementarea responsabilității extinse a producătorilor.

Modelul economiei circulare



Principii ale economiei circulare aplicabile proiectării sustenabile a încălțămintei artisanale

Strategie Circulară	Descriere	Exemple. Aplicabilitate
Design pentru Durabilitate și Reparare	Proiectarea pantofilor pentru o rezistență îndelungată prin utilizarea de materiale și tehnici de înaltă calitate, precum și design modular pentru înlocuirea ușoară a componentelor (tălpi, branțuri, șireturi). Servicii de reparații pentru extinderea duratei de viață.	Modele modulare; tălpi și branțuri ușor înlocuibile; servicii specializate de reparații.
Reutilizarea și Refabricarea	Implementarea programelor de returnare a încălțămintei uzate pentru recondiționare și revânzare, precum și parteneriate pentru reutilizarea materialelor în alte industrii (ex: piele pentru accesorii, tălpi ca materiale pentru suprafețe).	Programe de buy-back; refolosirea materialelor în mod creativ în alte domenii.
Reciclarea și Recuperarea Materialelor	Investiții în tehnologii avansate pentru separarea și reciclarea componentelor pantofilor (cauciuc, piele, textile) și utilizarea materialelor reciclate în producția nouă. Cercetare pentru metode inovatoare de reciclare.	Tehnologii de reciclare mecanică și chimică; utilizarea materialelor reciclate în tălpi și branțuri.
Materiale Sustenabile	Utilizarea materialelor ecologice și regenerabile, precum plastice reciclate, bumbac organic și piele alternativă (ex: pielea de miceliu) pentru reducerea impactului asupra mediului. Promovarea transparenței privind proveniența materialelor.	Piele vegetală; materiale reciclate și biodegradabile; etichetare transparentă a produselor.

Principii ale economiei circulare aplicabile proiectării sustenabile a încălțămintei artisanale

Strategie Circulară	Descriere	Exemple. Aplicabilitate
Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (REP)	Producătorii își asumă responsabilitatea gestionării încălțămintei la sfârșitul ciclului de viață prin programe REP și colaborare cu autorități și asociații pentru eliminare și reciclare responsabilă.	Inițiative REP; parteneriate între industrie și autorități; sisteme de colectare și reciclare.
Educația și Implicarea Consumatorilor	Informarea și educarea consumatorilor despre importanța reciclării și a alegerilor sustenabile, precum și încurajarea participării în programe de returnare și reciclare a produselor.	Campanii educaționale; programe de stimulare pentru returnarea produselor uzate.
Modele de Afaceri Circulare	Dezvoltarea unor modele alternative, precum leasing-ul sau abonamentele pentru încălțămintă, și extinderea colaborărilor cu platformele de vânzări second-hand pentru a susține reutilizarea.	Servicii de închiriere pentru sport; parteneriate cu platforme de revânzare.
Optimizarea Lanțului de Aprovizionare	Raționalizarea lanțurilor de aprovizionare pentru a reduce deșeurile, stocurile excedentare și emisiile de transport, prin metode precum producția just-in-time.	Sisteme just-in-time; management eficient al stocurilor; logistică verde.
Colaborare și Inovare	Cooperarea între toți actorii din industrie (furnizori, concurență, reciclatori) pentru sisteme cu circuit închis, și investiții în R&D pentru materiale și procese sustenabile.	Proiecte comune de reciclare; inovații în materiale eco; platforme de colaborare.
Respectarea Reglementărilor	Monitorizarea și conformarea cu legislațiile și certificările privind sustenabilitatea și gestionarea deșeurilor în industria încălțămintei, pentru a asigura practici responsabile.	Certificări eco (ex: ISO 14001); respectarea directivelor UE privind deșeurile.

Rezultate, discuții-date, analize interpretări

Principiile fundamentale ale economiei circulare sunt „reducerea, reutilizarea și reciclarea”, ceea ce implică diminuarea consumului de materii prime virgine, reutilizarea produselor și materialelor, precum și reciclarea acestora pentru a susține un sistem în buclă închisă.





Modelul hibrid

Modelul hibrid propus se bazează pe trei piloni interdependenți:

Tradiție meșteșugărească

Inovație tehnologică

Economie circulară și ecodesign



Implementarea modelului hibrid în producția de încălțăminte artizanală din Republica Moldova se confruntă cu provocări specifice, printre care:

- Lipsa infrastructurii adecvate pentru colectarea și reciclarea materialelor uzate.
- Necesitatea formării meșteșugarilor și antreprenorilor în domeniul ecodesignului și al noilor tehnologii de producție.
- Barierele administrative și financiare în implementarea tehnologiilor ecologice și în certificarea produselor conform reglementărilor europene.

Totuși, avantajele implementării unui astfel de model sunt evidente:

- Creșterea competitivității produselor pe piața europeană, unde cerințele de sustenabilitate și ecodesign sunt din ce în ce mai stringente.
- Promovarea unui model de afaceri sustenabil, care respectă atât mediul, cât și comunitatea locală.
- Valorificarea patrimoniului cultural, prin integrarea tehnologiilor moderne, păstrând astfel autenticitatea produselor artizanale.

Concluzii

Rezultatele analizei sugerează că aplicarea REP și a ecodesignului în atelierele artizanale ar putea genera **impacturi pozitive semnificative**, inclusiv: reducerea impactului ecologic al produselor, dezvoltarea de modele de afaceri circulare, consolidarea identității culturale locale într-un mod sustenabil și creșterea competitivității produselor moldovenești atât pe piața internă, cât și pe cea internațională.

Pe baza acestor constatări, cercetarea propune un **model hibrid de dezvoltare**, care îmbină tradiția meșteșugărească cu inovația tehnologică și principiile economiei circulare. Pentru a facilita această tranziție, se recomandă elaborarea unui **cadru legislativ pilot pentru implementarea REP**, redactarea de **ghiduri de ecodesign** adaptate specificului atelierelor artizanale, integrarea **educației pentru sustenabilitate** în programele de formare profesională și universitară, precum și instituirea unor **mecanisme de sprijin financiar** dedicate sectorului.

Modelul hibrid propus pentru producția de încălțăminte artizanală din Republica Moldova reprezintă o oportunitate importantă de adaptare a sectorului la cerințele economiei circulare și ale pieței europene. Prin integrarea tradiției meșteșugărești cu inovația tehnologică și principiile ecodesignului, sectorul poate contribui nu doar la dezvoltarea economică a regiunii, dar și la protejarea mediului și păstrarea identității culturale a meșteșugului local. În continuare, este necesar un cadru de politici publice favorabil, care să sprijine investițiile în tehnologii verzi și formarea profesională a meșteșugarilor, pentru a maximiza impactul pozitiv al acestui model asupra economiei locale și mediului.

Astfel, se argumentează că sectorul de încălțăminte artizanală din Republica Moldova deține un **potențial real de a deveni un exemplu de bună practică** în domeniul sustenabilității, însă valorificarea acestui potențial necesită o abordare sistemică și coordonată, în conformitate cu obiectivele dezvoltării durabile.



Concluzii

Rezultatele cercetării Impacturi pozitive ale aplicării REP și ecodesignului în atelierele artizanale:

- Reducerea impactului ecologic al produselor.
- Dezvoltarea modelelor de afaceri circulare.
- Consolidarea identității culturale locale într-un mod sustenabil.
- Creșterea competitivității produselor moldovenești pe piața internă și externă.

Recomandări strategice
Elaborarea unui cadru legislativ pilot pentru aplicarea REP
Crearea de ghiduri de ecodesign adaptate atelierelor artizanale
Integrarea educației pentru sustenabilitate în formarea profesională
Instituirea de mecanisme de sprijin financiar dedicate sectorului

Modelul hibrid propus îmbină:

tradiția meșteșugărească
inovația tehnologică
principiile economiei circulare

Rezultat: dezvoltare economică locală +
protejarea mediului +
păstrarea identității culturale

Organizator:



Parteneri strategici:



Mulțumesc pentru atenție!